

Drage kolegice i kolege!

Kronične bolesti jetre, kao i njihove komplikacije, jedne su od najčešćih bolesti u ordinacijama specijalista gastroenterologije i obiteljske medicine. Zbrinjavanje navedenih bolesnika predstavlja svakodnevni izazov za gastroenterologe i liječnike obiteljske medicine. Zahtijeva pravovremeno otkrivanje bolesti te interdisciplinarni pristup sustavnoj i dugotrajnoj skrbi.

Neprepoznato i neliječeno akutno zatajenje jetre povezano je s visokim rizikom smrtnog ishoda i jedna je od najčešćih indikacija za hitnu transplantaciju jetre. S druge strane, neprepoznate i neliječene komplikacije kroničnih bolesti jetre dovode do razvoja ciroze jetre i komplikacija portalne hipertenzije.

S porastom učestalosti debljine i metaboličkoga sindroma, učestalost nealkoholne masne bolesti jetre (engl. *non-alcoholic fatty liver disease*, NAFLD) poprimila je epidemijske razmjere te je danas najčešći uzrok promijenjenih jetrenih parametara. NAFLD je danas rastući etiološki čimbenik hepatocelularnoga karcinoma (HCC), sudjeluje u patogenezi niza izvanjetrenih kroničnih bolesti (kronične bubrežne bolesti, šećerne bolesti tipa 2, kardiovaskularne bolesti, kolorektalnoga karcinoma itd.) i trenutno predstavlja drugu najčešću indikaciju za liječenje transplantacijom jetre.

Uz nealkoholnu masnu bolest jetre, u općoj populaciji velik izazov predstavlja dijagnoza bolesnika s virusnim hepatiti-

sima B i C. S obzirom na dostupnost direktnih antivirusnih lijekova s kojima postizemo izlječenje u gotovo 99 % bolesnika s kroničnim hepatitisom C, danas je jedan od glavnih izazova kako postići mikroeliminaciju kroničnoga hepatitisa C. Danas infekciju s kroničnim hepatitisom B možemo uspješno kontrolirati širokom paletom dostupnih lijekova, ali ne i izliječiti.

Nadalje, alkoholna bolest jetre je i dalje vodeći uzrok terminalne bolesti jetre (ciroze jetre i HCC-a), stoga je nužna, kroz interdisciplinarni pristup, pravovremena protekcija ovih bolesnika.

I dalje značajna proporcija bolesnika oboljelih od autoimunih i kolestatskih bolesti jetre dugo vremena ostaje neprepoznata, te ih otkrivamo u već uznapredovanim fazama bolesti.

S obzirom na javnozdravstveni značaj navedenih kroničnih bolesti jetre, cilj ovoga tematskog broja je kroz interdisciplinarni pristup liječnika obiteljske medicine te gastroenterologa/specijalizanata gastroenterologije i medicinskih sestara iz područja gastroenterologije, prikazati radove s aktualnim smjernicama o dijagnozi, liječenju i praćenju ovih bolesnika.

S poštovanjem,
izv. prof. dr. sc. Tajana Filipec Kanižaj
doc. dr. sc. Ivana Mikolašević